

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
 вносить: в Австрії:
 на цілий рік 24 К
 за пів року 12 К
 на чверть року 6 К
 на місяць 2 К

За границю:
 на цілий рік: зі щоденною ви-
 силкою 7 доларів або 14 рублів;
 з висилкою двічі в тиждень 6 до-
 ларів або 12 рублів; з висилкою
 що суботи 5 доларів або 10 руб.
 Поодинокі часло по 10 сотяків.

Телефон Редакції ч. 1484.
 Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.“ — з Руслановичих польвів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
 неділі і руских свят о 5 год.
 по полудні. — Редакція, адміні-
 страція і експедиція „Руслана“
 при ул. Хмельовського ч. 15, II
 поверх. Експедиція місцева
 в Агенції Соколовського ул. Я-
 гайлонська.

Рукописи звертає ся лише на
 попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
 є вільні від порта. — Оповідки
 звичайні приймають ся по ціні
 20 с. від стрічки, а в „Надісл-
 нім“ 40 сот. Подяки і приватні
 донесеня по 30 сот. від стрічки

Господарске положене Галичини а політичне пересилене.

(X) Балканські події звернули на себе всю бачність суспільности до того ступня, що попри те або зовсім або дуже мало звертаємо уваги на господарські справи а особливо на господарске положене нашого краю, на котрім вельми некористно відбиває ся міжнародне політичне положене.

Тимто бажаємо звернути бачність нашої суспільности на голос з віденьських купецьких кругів, котрий подав у виголошенім там недавно викладі образ сучасного господарского положеня Галичини, як він представляє ся наслідком політичного пересиленя. Др. Отто Найрат обіхав Галичину, а також Сербію і Болгарію підчас балканської війни з порученя фондації Карнеджія для дослідів суспільних і господарских наслідків балканської війни в тих краях. Він порівнює Галичину з Сербією і Болгарією, бо всі ті краї є хліборобські. Галичина вправді густіше заселена, бо на 1 км² припадає 100 населенців, коли тимчасом в Сербії й Болгарії лише половина того населеня. Крім того населене Галичини є в дійсности о много густіше, як в горі зазначено, бо велику її частину займає велика послисть, а хлібороби мають лише останок землі, коли тимчасом Сербія і Болгарія є типовими селянськими державами.

Вже при поверховнім помічуваню впадає в очи, що війна в Сербії і Болгарії викликала менше господарске пересилене, як боязнь перед війною в Галичині. Причин сеї появи треба глядіти передовсім у тім, що в Галичині проявляло ся вже перед почином балканської війни важке господарске пересилене. Від більш як року відзивали ся голоси, котрі вказували на грізне положене господарске в Галичині.

Зимою 1912 Австро-угорський Банк вказував у вельми різкій, свого часу широко обговорюваній заяві, на се, що призволюване повзачок особливо на будівлі приберает в Ав-

стро-Угорщині застрашаючі розміри. Ся загальна острого була передовсім причиною, що многи банки, особливо в Галичині почали рішучо обмежувати такі позички. Вже весною можна було відчувати наслідки сего поступованя в усіх галузях торгівлі і витворчости, а з почином літа проявило ся вже поважне пересилене.

Нема сумніву, що весною 1912 також з оглядом на міжнародне політичне положене уложало ся так поступоване банків. На всякий однак спосіб були в Галичині такі здогади і тому не хотіли тут вірити з оглядом на се голосам заспокоєня. Устрій галицького господарства спричинив, що не тільки торгівля і промисл але й рільне господарство потерпіло задля нестачі кредиту. Рівночасно з обмеженем кредиту грошевого послідувало також обмежене товарового кредиту, котрий в Галичині відгравает важку ролю. Особливо купці витворчих виробів значно потерпіли, бо велика часть малих і дрібних купців привикли здавна діставати товари від доставників на кредит. Нагле обмежене відчули отже сі купці так само, як нагле обмежене кредиту в банках, котрі давніше Галичину особливо а підмогою малих есконтерів і вельми сумнівних есконтерових товариств заливали кредитом.

Хоч в Австро-Угорщині відчували здержливість банків, то мимо того в Галичині не звертали бачности аж до осени на господарске положене. Більша часть пражських і віденьських банків проявляє для інших коронних країв певні патріотичні почуваня, але на Галичину зазирають ся сі банки яко на заграницю або колонію.

Се окремішне становище Галичини можна собі тим пояснити, що сей край сам намагає ся від Австрії відокремити, а через те нема в ним звязи і в таких хвилях, колиб се було бажане.

Не треба однак і сего забувати, що деякі банки домагали ся звороту своїх грошей, бо самі значно потерпіли. Так між иншими один з чеських банків потерпів чимало наслідком занепаду буковинських райфайзенек, а також наслідком трудного положеня одної чеської щадниці. Окрім того стягнене французьких векслевих пенсій, котрі в Праві вино-

сили понад 40 мільонів, відчули там вельми болючо.

Про поступоване Австро-угорского банку трудно було зорієнтувати ся. Коли з одного боку обмежувано і стягано кредити, то з другого боку в деяких обставинах розширювано кредит, а особливо наслідком інтервенції інтересованих кругів, між тим іменно будівляний кредит. Стягнене кредиту відбило ся прямо на райфайзенках. Значна часть селян удає ся залюбки до дрібних есконтерів — а лучає ся нераз, що оден і той сам селянин рівночасно затягає позичку у кількох есконтерів. А що се кредитове жерело було тепер замкнене, отже селяни більше звернули ся до райфайзенек.

Коли в правильних роках вже весною сильно проявляє ся щаднича діяльність селян, то в 1912. р. в тім часі проявило ся значне запотребоване в райфайзенках. Не можна сего пояснити некористним вислідом жнив, бо ще з почином літа оцінювано користно вигляди на жнива.

Положене Галичини погіршило ся ще наслідком того, бо жнива випали в части вельми некористно, а від сего зависима сила покупности населеня. Коли в цілій Австрії роди збіжа видали в 1912. літній видаток як в 1912., то в Галичині н. пр. жниво ячменю дало в 1912. лише 8.5 мільона метр. сотнарів проти 4 мільонів в 1911. р., вівса 7 мільонів проти 8.5 мільонів, а кукурудза 0.6 мільона метр. сотнарів проти 0.7 мільона з минушого року. Окрім того потерпів збір бараболі і бураків вельми значно. Бураки мають велике значенє для цукроварства, а бараболі для горівки, а з другого боку для виживи населеня, для котрого в горах має велику вагу також овес.

А в Сербії і Болгарії були два добрі жнива рік по році і війну можна було зачати при повних шпихлірах.

До того ще в Сербії і Болгарії з почином мобілізації проголошено мораторію. Коли се передовсім було обусловлене далекосяглими покликюванями, то з другого боку спинало се важке нарушенє широких кругів наслідком відмови кредиту банками і доставниками. Галичина тимчасом була приневолена переходити страшні наслідки нена-

чеш повільної ліквідації. Колиб Австро-Угорщина була вмотала ся в наглу війну і колиб (що було би неминучим) в Галичині проголошено мораторію, то господарство потерпілоб через те далеко менше. Мораторія має особливо там велике значенє, де нема невилплатности (переваги пасив над активами, але передовсім недоомог), при нестачі готових засобів, щоби вдоволити всім платничим зобовязаням. Недомагаюча фірма може бути напирячюми вірителями привезолена до продажи за безцін, а се може довести її до справдешної невилплатности. Мораторія відрочує управильнене до того часу, де спроможність всего господарства знов буде більша. Дійсно невилплатної фірми не можна врятувати загальною мораторією. В останних тижднях в Галичині пороблено зарядженя, щоби особливо помогти недомагаючим фірмам.

Важкі нестачі, питомі нашо му новітньому ладови господарства, не дають спростоги тяжкі пересиленя як н. пр. воєнні заворушеня, поконати успішно.

Найтяжше відбиває ся таке пересилене в таких краях, як Галичина, котрі вже полишили чисто природне господарство, де не добре підготовлений в господарскім напрямі селянин користує ся на великі розміри особистим кредитом есконтерів, хоч упромисловлене краю се не поступило вперед і не поширило господарської карности і обачности.

Неупорядковане кредитове господарство викликає страшний заколот зависимостий, що не має в трудних часах ніякого одноцілого кермованя.

Коли в другій половині листопада в Галичині покликюване резервістів прибрало широкі розміри, а дальші війскові приготвленя не лише в Кракові, Перемішлі і інших твердинях, але й у Львові відбували ся в очах усіх, повстав між населенем по містах і по краю великий пополох, якого не можна було помічати в Сербії і в Болгарії. Одні не вірили певности щадниці і банків; інші знов (а між ними була більшість тих, що виймали вкладки і думали, що правительство хоче вложени там гроші ужити на воєнні цілі), а се є певним доказом, що суспільність не має ясного розуміня про ество і призначе-

Тема до комедії.

Природа відмовила мені гумору, а теперішні тривожні часи настроїли мою душу на сумовиту нуту. Тому то сам не хочу брати ся до комедії, а маючи знамениту тему, піддаю її нашим гумористам.

Може котрий з них опрацює її лучше, як я міг би опрацювати, прочитает своїй діячів-музі, перепише на папері „krajowego wygobu“ і шіше на конкурс виділу краєвого.

Я певний, що дістане першу нагороду, за котру буде міг підзелювати собі черевки, полатати сподні і купити пачку тютюну на заохоту до дальшої літературної роботи.

Ось тая тема:
 Насамперед уваги: Час — тепер. Місце — там. Особи — ми і они.

Декорації: Висока сая, довгий стіл, зелене сукно.

Костюми: Панове в паньських, льокаї в льокайських.

Акт перший, десятый і т. д.

Граф Штурк: Пан Правіцький має голос!

Правіцький: Що ту богато говорити. Платимо податки, даємо рекрута, нам нале-

жить ся власна буда. А тоді можете собі тую, що досі містила нас „под одним капелюшем“, назвати не тільки Казімержеум, але навіть Вандалінеум!“

Загальне форкане носом. Хустки в роботі. Льокаї розносять гаванна.

Граф Штурк: Пан Глубіньскі говорять.

Глубіньскі: Нема чоловіка на світі, котрий не знав би, як сердечно відношу ся я і мої товариші до нашого братнього народа і до его оправданих домагань. Але тії домаганя мусять бути справді оправданими, бо в противнім разі они могла би зашкодити нашим дорогим братам, а того аві я, аві мої товариші не можемо допустити.

Дитлі — підносять ся в гору.

Протестуємо. Нам ходять о річ, не о сентименти. Ми не маємо часу слухати таких психопатологічних виводів. Ми люди праці. На мене приміром жде десятих складачів і пятах метрамважів. Се чиста комедія!

В високій салі робять ся душно. Льокаї відчиняють вікна. Гамір росте. Лиця прибирають грізні міни. Чути голос: На ranу ukrzowanej naszej wspólnej matki, визнаю панів до згоди.

Загальний крик: Тетмінор най говорить.

Тетмінор: У мене пендзель моцнійший від язика, але я думаю, що буду речником загальної опінії, коли запропоную пісню, тим більше, що наші братя і дорогі сусіди, з котрими дай нам Боже до суду віку пяти і співати, належать до найбільше співолубивих народів на цілій території колишньої, а дасть Біг і будучої Речи Посполитої. Отже заспіваймо їм нашу старопольську піснюку.

Голоси: Заспіваймо, заспіваймо їм!

Тетмінор зачинає:

Posed Marek na jarmarek
 Kupił sobie oś —

Хор підхоплює:

Postawił ją za stodołą,
 Ukradł mu ją ktoś.

Глубіньскі (звертаючи в артистичнім захваті очи гори білками):

A sąsiady nuz do rady
 Poradził mu ktoś.

Хор:

Idźże Marek na jarmarek
 Kup se nową oś..

Паненьскі:

Posed Marek na jarmarek
 Kupił sobie oś..

Хор:

Postawił ją za stodołą..

Правіцький кричить голосом автомобілевої серени: Алез панове, то вже було!

Глубіньскі: Нічо не шкодить. Гарна пісенька, ми можемо так до рана співати:

Postawił ją za stodołą,
 Ukradł mu ją ktoś.

Паненьскі:

A sąsiady, nuz do rady
 Poradził mu ktoś.

Хор:

Idźże Marek na jarmarek
 Kup sy nową oś.

Тетмінор:

Posed Marek, na jarmarek.

Правіцький: Дякуємо панам. Ми вже навчили ся. Мусимо йти. Наме поважане!

Голоси: Uszanowanie! Uszanowanie!
 (Льокаї сьміють ся в кулак).

Idem.

не щадничих вкладок. Розширено і такі поговори, що Москалі прийдуть і загарбають всі засоби в банків, а особливо побоювано ся сею в східній Галичині, бо в широких кругах розповсюдили ся вісті, наче військова управа мала намір східну Галичину полишити неприятели на поталу. Многі знов потребували гроша, бо їх покликано до війська. Офіцирські родини, що числили ся з кончеюністю владу, приготували гроші на ту ціль. Тих, що наміряли втікати за границю, можна було втихомирити видачею кредитових листів. В Кракові, Перемишлі і у Львові, де сподівали ся облоги, виймали гроші, щоби закупити живности, палива, і в інших потрібних річях у великій кількості. Деякі люди виймали вкладки, щоби їх дати на висший процент в інститутах, де їм обезпечувано висші відсотки, або щоби при користній нагоді закупити цінні папери.

Суспільність однак не вдоволяла ся самим відбиранням вкладок, але й намагала ся придбати собі звучну монету. Взагалі при тім не роблено ніякої ріжниці що до роду звучної монети. Лише деякі покладали велику вагу на золото, а більша часть вдоволяла ся гульденами, п'ятикоронівками, а навіть піклем.

Металевою вартістю родів гроша суспільність не сушила собі голови, а протиставила сі гроші лише паперовим, про котрі думала, що в 1-ім січня они втратять вартість. Були численні слухи, що паперові гроші виміювано із значною стратою на срібні і то як по містах, так і по селах, де визискувано глупоту людей.

Отсі події насувають можливість, щоби банкам признати право, видавати побіч паперових нот також менше варті металеві. Сі металеві ноти підлягали би подібним приписам що до покриття як і паперові ноти. Вистарчилоб, колиб банк на случай векселевого есконтованія в. пр. п'ятикоронівки або двокоронівки видавав, котрі міг би після потреби на ново вибивати. Само про себе розуміє ся, що сих монетних родів не можна би рівночасно уживати для покриття металевого. Щоби сі металеві ноти могли стати на рівні з паперовими в обігу, треба би їм надати необмежену платничу вартість. Тим способом вдоволилоб ся психології верств суспільних, що вже й тепер діє ся, накопи п'ятикоронівки бє ся із срібла замість з мосязи.

Розстріл в господарстві був у Сербії і Болгарії менший, як в Галичині, бо сі краї визначають ся одноцілим господарским, суспільним, національним, політичним і релігійним духом, наслідком котрого в грізних часах пезають майже зовсім всякі суперечности. А в Галичині Українець ненавидить москвича, сі оба ненавидять Поляка, а всі три жиди. Сі суперечности в вчашті господарскі — руський хлібороб стоїть в суперечности з польским дідичом, а польскі селяни бачать часто в польских дідичах своїх противників. Проявляє ся що раз більша суперечність між увіятами а прихильниками православа, що має політичну ціль. Змаганя цілх громад до переходу на православє спинають тепер вчашті адміністраційні власти. Політичні суперечности виступають всюди щораз яскравіше.

Коли в Болгарії все спільно ділає як один муж в напрямі зворохоблення Македонії, відносили ся політичні сторонництва в справі зворохоблення Конгресівки на случай війни з Росією ріжноразко. Соціалісти і споріднені з ними сторонництва були вельми одушевлені, щоби приготувати ся до т. зв. „ц. к. повстаня“, а тимчасом всеполяки і консерватисти стояли доволі холодно супроти сего руху і бояли ся непередвиженної заутанія з Росією. Многі були також такої думки, що зворохоблення Конгресівки з політичного руху може легко перемінити ся в суспільний, котрого наслідки відбили ся також в Австрії. Важну ролю грали ще й інші обставини, між иншими суперечність між всеполяками а теперішним краввим правительством, котрому докорювано, що оно так само противне приготуваню до повстаня, як генеральний штаб.

Великий заколот між міским населенем викликала також суперечність умів в польско-русским університетским питаню. Одним словом, куди глянути суперечности і спори, котрі зовсім не причиняють ся до піддержаня господарскої спроможности краю. Коли Сербія є одноцілюю системою господарских

товариств, бачимо в Галичині союзи хліборобскі польскі, українскі, москвофільскі і жидівскі, пезгадуючи вже про дальший розділ посеред поодиноких народностей.

Серед тих обставин треба з признанем згадати про усвішній розвиток райфайзенок. Особливо менші каси показали ся користними яко осередки втихомирення, огнища господарскої просвіти в критичних часах для населєня Райфайзенки і інші подібні інституції покликани до господарского дивгнення Галичини. Особливо краввий патронат показав ся користним (треба однак зазначити, що й тут починає ся втискати національна загорілисть і неприхильність супроти Русинів. — Ред. Русл.) Можеб не дійшло на Буковині до таких подій, як би й там був заведений подібний устрій.

Пересилєне в Галичині неперечно прибрало величезні розміри. Число банкрутств сильно зросло, але не дійшло до тої висоти, як се було правильним перед 15—20 роками. Хоч не треба забувати, що намірені тоді конкурси частійше лучали ся як тепер а що инні число тихих угод не є рідкостю. З другого боку не треба знов пезадзвувати в оцінюваню лихого положєня Галичини, бо велика торговля держала ся добре, а промисл виявив значну відпорність. Не можна однак заперечити великих шкід, котрі полягають на надмірнім кредитованю гроша і товару. Від коли під навором прилюдности і міністерства скарбу банки старають ся поправити положєне в Галичині, проявляє ся незначна поправа. В деяких підприємствах, іменно в будівництві, буде ще і в слідуєчім році значна недомога. Пересилєне перейшло вже здає ся критичну точку, а банкрутство певного числа дрібних есконтерів і есконтових товариств вплинуло мабуть користно, бо селянство звернуло ся тепер більше до райфайзенок, як доси. Може се пересилєне дасть понуку до деяких реформ здумуваних вже від давна. Можна лише сподівати ся, що політичне втихомирене небавом проявить ся (наколи війна не закнїть на ново), бо ще кілька місяців таких як минувші, а Галичина дійшла би до есподарскої катастрофи.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привіднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Допись з Улашконець.

(Безсторонність Ради шкільної окружної в Чорткові).

Улашківці, се питемо руске містечко з своїми давними звичаями та переказами. Поляків тут не найдеш, хочби ся з сьвічкою в руках шукав, хіба являть ся який дворак гр. Лянцкоронського, то довго місяця не загіє, бо се звичайно пережожа людина. Нічо дивного, сеж Поділе, кість з кости, кров з крові наших руских батьків. Поляків тут нема. Найпевнішим доказом сего, що і костела до року 1911 в Улашківцях не було. Та коби не гадна самостійної Польщі, котру конечно задумують зреалізувати, то ми жили би в Улашківцях, мовляв, як в небі. Нічо проте дивного, що в руским містечку на 5 (пять) сил учительских ані одного Русина. Сеж фаланга велика і крайню фанатично польска, котрій не розходить ся о педогогію, але їм на серці лежать per fas et nefas спольщити наше містечко. На чолі сеї фаланги стоїть управитель „Наурт“, котрий в середниках не перебирає, щоби лиш осягнути свою ціль, а всі єго підвластні домагають єму хотїти би і буком по плечах руских дїтїй, як се було з учителем Шаламкевичом. І не трудно їм приходить осягнути свої наміри. Мов з неба спадає року 1912 кавалчик простора, а в нею ks. Ostrowski, що тягне наших бідних Русинів наче яких готентотів на лат. віру, щоби лиш „Polszcza“ стала від моря до моря, о котру єму ходять к і иншим сьвященникам лат. обряду. Щоби однак підвалити сеї несправедливої будови були тривкіші, безсторонна, справедлива окружна Рада шкільна чортківска, присядає позволенє номінаційне, за труди пану Наурт-ови, на правительственного комісаря в громадским уряді в Улашківцях. І най то хто скаже, що Рада шкільна окружна є несправе-

дливою? Русин-учитель най відважить ся вступити до читальні, або до товариства „Сокид“, сейчас мусить забирати ся на Мазури. В Глузтїм учитель-Русин відважив ся бути директором позичкової каси, сейчас вишшов розказ єго перенести зі зглядів службових. А в нас вільно Наурт-ови бути вїтом.

З оглядом на се, що нами нема кому заняти ся, а наші дїти замість учити ся, траплять даремно час і лише одїнем витирають лавки брудної, нехарної школи, бо нашому правительственному комісареві не вистарчає часу на стілько, щоби учити дїтїй в школі, а нас старих в громадским уряді, протестуємо о т с є ю дорогою з цілю рішучістю против назначєня управителя Гаупта правительственным комісарем.

Нашого Ви, Посла просимо, щоби заняв ся сею справою, та зробив вже раз порядок. Добра було би, щоби шкільна Рада кравєва пізнала се діло, та положила конець сїй безсторонности окружної шк. ради.

Громадяни.

З державної ради.

Вчера о год. 11. отворив предсїдник Сильвестер засїданє палати послів і присьвятїв горячу посмертну згадку бл. пам. архїхи. Райнерови, після чого на знак жалоби замкнув засїданє, назначуючи слідуєче на 12. годину.

О 12. год. в полудни зачало ся друге засїданє.

Правительство предложило начерк доповняючий закона про карну процедуру, між народну умову в справі охорони промислової власности, міжнародну умову в справі реєстрованя фабричних і торговельних марок і торговельний договір з Япанією.

Присутувало до днєвної черги, до нарад над санітарним законом. Промовляв звітник ч. Міхль (їм. рад.).

Звітник меншости п. Лев Левицкий жалувал ся на всілякі хибї закона. Русини згодять ся лише на такий закон, в яким домаганя адміністрації будуть згідні з домаганя ми населєня. Обговорював санітарні відносини в Галичині, де смертність як наслідок пошести є о много більша, ніж деінде. Русини ведуть завзяту борбу проти польских властей о свою народну школу, борбу з цілю шкільною системою. Дармо ждуть на поправу відносин, бо правительство видало їх на ласку їх противників. Вертаючи до закона, зазначив, що новий звіт виказує в порівняню з попередним рішучу поправу.

Звітник меншости Ержабек поручав свій внесок в §. 17.

Звітник меншости Лясоцкий зазначив, що нова предлога виказує много недостат, передовсім не обіймає небезпечних хоріб широко розповсюджених, як на прим. правці, з другої знова стороны обіймає за много хоріб. Як взір до наслідкуваня вказав Німеччану, де дотичний закон знає лише шість хоріб, про котрі має ся доносити. Особливо хібною предлоги є се, що майже всі постанови що до таких небезпечних хоріб як чума і холера находять приміненє також до менше небезпечних хоріб. Строгі постанови є конечні, але треба їх злагодити для деяких хоріб, як се подає внесок меншости.

П. Лянгенган поставив резолюцію з візванєм правительства, щоби можливо скоро подбало о утворенє дорогою розпорядка санітарних комісій.

На тім перервано наради і приступлено до розправи над наглими внесками в справі зміни закона про худобячі пошести.

Пп. Олесницький і Лясоцкий цофнули свої дотичні нагли внески. Внесок п. Вальднера відослано до ветеринарїно комісії.

П. Будзиновский мотивував наглий внесок в справі проти законного поступованя окр. ради шкільної в Бучачи, яка бажає громадї Трибухівці накинати прилюдну школу з польською викладною мовою.

Між воливами находить ся запит п. Цегельского в справі піддержуваня русофільскої пропаганди старостою в Старім Самборі; пп. Пальма, Юкля і Клеменсевича в справі ужитя воляків як страйколомів в газівім заведеню в Кракові.

Дальше внесли запит п. К. Левицкий, Окуневский і Петрушевич в справі відносин на університеті ціс. Франца

І. у Львові. Питають, що задумує зробити міністер просвіти, щоби усунути представлені подрїбно в запиті неправильности і щоби помочи українським учительским силам і студентам до осягненя їх прав. П. Будзиновский вїс запит в справі конфіскації.

Наступили запити до предсїдника: др. К. Левицкий заявив в запиті, що Русини внесли запит до міністра просвіти в справі відносин на львівским університеті. Сей університет, як звісно, є назначений для учеників обох народів в краю. Тимчасом професори Поляки, котрі стремлять всіми силами, щоби надати сему університетови польский характер, роблять всякі можливі перепони українським кандидатам в їх старанях о veniam legendi, як також в їх старанях о аванс на професорів університета. Та метода іде так далеко, що навіть українских студентів переслідуює ся при іспитах з найбільшою беззглядностю. (Оклик на руских лавах). Для Русинів є прямо неможливою річю дїйти до основаня самостійного українского університета у Львові, а то з причини опору Поляків і односторонного трактованя сеї справи з стороны цісарского правительства (нові оклики на руских лавах), яке піддаючи ся диктатурі Поляків і в противенстві до своїх попередних заповнєнь, є готове мнимо польский характер сего університета вже тепер проголосити, що означає зломанє правительством слова і нараженє в найвишій степені на небезпек руских прав на львівским університеті (оклик на руских лавах). Русини мусять домагати ся від правительства, щоби українский наряд на університеті у Львові трактувало як рівноуправлений з Поляками. Питає предсїдника, чи зволить внесений запит можливо скоро подати до відома міністра просвіти.

П. Гассер (ігал. лїб.) вказав на се, що доси не скликано бюджетової комісії, чим припинюють ся наради над тимчасовим італійским виділом. Просив повідомити про сей запит предсїдника бюджетової комісії, що предсїдник прирік зробити.

Слідуєче засїданє пинї о годині 11-їй рано.

На вчерашнім засїданю ветеринарїної комісії раджено над внеском меншости п. Лясоцкого в справі розширеня обовязків відшкодованя зі стороны правительства при поборюваню всіляких худобячих пошестей, а головю слинавки і ратичої пошести.

Міністер рільництва Ценкер мотивував подрїбно становище правительства і вказав на омірне в тій мірі становище міністра скарбу, з котрим бесїдник солідаризує ся.

Скарбової комісія радила вчера над першими трема розділами І. групи начерка про особисто доходовий податок.

В правничій комісії вела ся вчера подрїбно розправа над адвокатскою ординацією.

Пп. Дністрянський і Лінавічі заявили ся проти виключуваня з адвокатури осіб підкованих фінансово. Адвокатські кондипієнти є часто задовжені, а ставши адвокатами, збогачують ся в короткім часі і зеднують собі поважанє. Належить звертати увагу на майно, лише на характер осіб.

В голосованю прийнято значною більшостию §. 2. е, на основі котрого виключає ся з адвокатури особи, які сповнили вчинок, що підковує довіре до них.

Зчеркнено знова §. 2. f., який постановляє, що виключає ся з адвокатури сего, що находить ся в таких сумних материяльних обставинах, що не можна по нїм сподівати ся, щоби добре провадив справи.

Вкіпци прийнято цілий §. 2. з малими стилістичними поправками.

Мир чи війна?

В Туреччині хаос. Кажуть, що вибухла контрворохобня. Приклонники убитого Назїма паші мали виступити оружно проти приклонників теперішного правительства і між жовнірами з обох сторін вивязала ся братовбийча борба.

В Парижі розійшла ся чутка, що Абдук паша машерує з IV. корпусом на Царгород, щоби піметити смерть Назїма паші. В цілїм Царгороді настало велічезне пригнобленє, бо нема надї, щоби Туреччина, розривана домашньою війною, зуміла бороти ся з балкань-

скими державами тай з напором європейських великодержав. Молодотурки переконують ся, що уратоває Царгорода і останків європейських посілостей в Європі є лише тоді можливе, коли відповідь молодотурецького правительства на збірну ноту великодержав випадє помірковано. А ще до того всего лиха партійна борба перенесла ся навіть до табору під Чаталджою; мало прийти до кривавих бійок. Щоби привернути карність між військом виїхав до Чаталджі Талат бей.

Великий везир Магмуд Шефкет паша є вельми пригноблений сам, що ні один з поважних дипломатів не хотів обняти теки міністра заграничних справ. Анонімний молодотурецький комітет держить цілу владу в своїх руках. Порту одержує телеграми з Малої Азії, які звивають не віддавати Адриянополя бо в противний случаю грозить ворохобня в Малій Азії.

Супроти сего майже певною є річю, що відповідь Порту буде звучати заперечуючо. Відповідь Туреччини не наступить перед п'ятницею.

Що в Туреччині настали справді трудні відносини і внутрішньому миру грозить поважна небезпека, засвідчує домаганє французького амбасадора в Царгороді від свого правительства, щоби післало 2 кружляки на море Мармара; також англійський корабель „Аргіль“, який був в Гібральтарі в напіві, одержав вчєра приказ, щоби відплив до Туреччини.

Становище балканських відпоручників.

Бюро Райтера доносить, що відпоручники балканських держав на вчєрашнім засіданню, яке трєвало 3 години, зредагували і підписали ноту, яка має бути вручена турецьким відпоручникам. Ноту передали відпоручники своєму сенаторови Новаковичови, щоби доручив єї Решидови паші. Речинець, в якій має бути нота доручена, полишено Новаковичови. Здає ся, що він передасть єї нині Решидови. В ноті нема згадки про зїрване роз'єму. На сїм уважають балканські відпоручники сяку задачу покінченою. Вєнєцьє лєос з кінцем сєго тижня вертає до Атен. Речинець вїзду інших відпоручників не є ще визначений, але наступить в найблизших днях.

На случай відмовної відповіді...

Один з членів болгарського правительства мав заявити, що болгарське правительство полишило своїм відпоручникам свободу відповідження розвєму в відповіднім часі. Болгарія порішила не ждати довго на відповідь в справі Адриянополя. Коли Порту не відповідь сєйчас потверджуючо, тоді війна неминує.

Також в Царгороді пересвідчені, що віднова воєнних операцій наступить зі сторони балканських держав, які обстають при домаганю відступлення Адриянополя, Яніни і Скутари.

Становище Росії.

Після заяви одної визначної личности з поміж дипломатів, на случай нової балканської війни і невдач союзних держав Росія з певністю не буде могла зберегти свою дотепершню нейтральність, бо не могла би допустити, щоби балканські держави втратили свої дотепершні добичі.

Ультимат Румунії.

Після депеш, які наспіли із Софії до Солуня, панує там велике занепокоєнє, бо болгарське правительство мало одержати вістку, що Румунія має безпосередно переслати ультимат в справі своїх областних домагань. Рада міністрів (очевидно болгарська) рішила не уступити і не углядати областних домагань Румунії, лише тільки поручила населєню в тих областях, які Румунія хоче зайняти, щоби на случай вмашерованя румунських війск не ставляло їм опору, а особливе, щоби не стріляло.

„N. fr. Presse“ доносить, що румунське правительство бажає вніхїснувати теперішнє положєнє, для Румунії дуже догіднє. Болгарія прихиснена до муру буде мусїла рішити ся або на сповненє домагань Румунії, або також взяти на себе відвічальність за розпутанє міжнародної заперухи. В вєдєнських поінформованних кругах кажуть, що підчас болгарськорумунських переговорів Румунія ще раз сильно підчеркнула своє нейтральнє поведєнє в часі балканської війни, що мало величезне

значєнє для Болгарії. Болгарія повинна се оцінити і відповідно до того поступати. Румунія жертвувала була навіть своєю поміч проти Туреччини і хоч з неї Болгарія не скористали, повинні Румунії показати вдячність. Покищо в переговорах не осягнено згоди. Данєв вчєра знова конферував з румунським послом Мішу.

Вирєнанє австро сербського спору.

Дневник „Slovenec“ доносить, що багато моментів промовляє за тим, що спірні kwestії між австро-угорською монархією і Сербією в найблизшій часі будуть остаточно розвязані. Рішенє справи нового розмежованя балканських держав лежить в руках Росії.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Калєндар.** В четвер: руско-кат.: Антонія вел.; римо-кат.: Мартиня. — В п'ятницю: руско-кат.: Атаназія і Кир; римо-кат.: Петра Нол.

— **Ексц. Митрополит** гр. Шептицький виїхав на довгий час зі Львова, а дня 26. с. м. прибув до Відня.

— **Заяву докторів в обороні прав українського народу** на львівськїм університеті ім. цєсаря Франца І. напечатану в 17. числі нашого дневника, підписали ще отсі доктори львівського університету: філ. др. Стефан Балеї, філ. др. Володимир Бирчак, пр. др. Йосиф Гальберталь, мед. др. Ал. Грабовський, пр. др. Олекса Гулаловський, пр. др. Стефан Дрогомирецький, філ. др. Іван Джиджора, пр. др. Марослав Здерковський, пр. др. Олекса Коссає, др. Павло Лисак, пр. др. Андрій Луїв, пр. др. Александер Марітчак, мед. др. Іван Полохайло, філ. др. Іван Раковський, пр. др. Микола Срібний. Разом доси підписало залу 106 докторів львівського університету.

— **Не буде маневрів в лютні.** Кореспонд. Бюро оповіщує урядово: У Львові рознесла ся чутка, що в полованї лютня мають відбутися в Галичї вєлєкі цєсарські маневри, на які має прибути архієк. Франц Фердинанд і замешкати у Львові в палаті Потоцких. З оглядом, що ту чутку брали як знак близької війни, що впливало нековістно на кредитові відносини, прте ми розвідали ся у мїродатних чинників і можемо заявити, що та чутка про маневри лишєна всякої основи і тим самим відпадають всякі комбівації, які з тим вязали ся.

— **Перед соймовим вибором.** Завтра, то є 30. с. м. відбудє ся, як звєсно, вибір послів до сойму з сільської курії: каменецького, турчанського і яворівського округа. Не сумніваємо ся, що наші сторонники доложать старань, щоби послами стали свєдомі Українці.

— **Російський літак над Чернівцями.** Дня 26 с. м. так само як і попередними вечерами побачено над Чернівцями літак, який рефлектором освєтлював землю то тут то там і кружляв головню над касарнями у висоті яких 300 метрів. Літак бачено довгий час у всіх сторонах міста і дехто думав, що се є комета. Кілька днів перед тим появиля ся заборона літаня в Галичїні і Буковині, отже мїг се бути лише російський літак.

— **Жидівська нападє.** Справа нападу жидів на дїм п. Таранька в Вистовій к. Калуса стала швидко звєсною і наводять сумні рефлекції. Годить ся отже повернути до неї і подати ще деякі замітні подробиці. П. М. Таранько був три рокє в селі Завою, калуського повіта, управителем школи і там познакомив ся зі своєю теперішньою жєною, яка тоді звала ся Бєрта Райнер і була донькою багатого торговця деревом Арона Бартфельда. Сей Арон був — може одинокий жид в Галичїні — предсїдником місцевої ради шкільної і трєсє цілим сєлом. Єго доньку Бєрту від дитинства виховувала учителька Полька, Марія Голєйко, в християнськїм дусі. Перед двома роками умираючи учить. Голєйко розповіла про се п. Таранькови і просила єго, щоби в тім напрямі дальше виховував молодєньку Бєрту. В рік потім п-на Бєрта признала ся п. Таранькови, що рішила ся прийняти християнську віру і від сєго наміру не дасть ся відвести, хоч би мала і жать дати в жєртву. На то п. Таранько відповів, що подружить ся з нею, коли вихрестить ся. Небавком потім

п-на Бєрта виїхала до знакомих в Станіславові, а звідтам дня 9. листопада до Львова і другого дня прийшла хрест в церкві св. Юра, одержавши імя Софії. Опісля в тій самій церкві відбуло ся єї вінчанє з п. Тараньком. Жидова заскреготала зубами. Зачали ся перєслідованя і напасти жидів на дїм п. Тараньків. Дня 27. грудня м. р. в неїсущности мужа жиди вивєзли п. Таранькову до Богородчан, але при помочи жандармерії вдало ся мужови назад відвєскати утрачену жєну. Тепєр жиди формально облягають дїм п. Тараньків, глядаючи нагоди, щоби могли в другє цїрвати неосїтку. Першим разом скінчив ся напад ще напівбїди, хоч п-ю Таранькову побито так, що лежить хора. Але при новім насильстві грозить їй з рук сфанатизованих жидів прямо мучєниця смерть. Жиди грозять, що спрять неосїтку, хочби мали в криміналі зогнити! Всіх 8-ох жидів, що брали участь у вивєзеню п-ї Таранькової, спєрїцу арештовано, але небавком випущєно на волю. Тепєр Арон Бартфельд вніє ще до касадійного трибувалу відклик від рішеня опікунчого суду в Калусі і в Станіславові, які дали дозвіл п-ї Райнерівній на подружє і взяди єї під свою ошіку. Рішенє цілої справи залежить від держ. прокуратурії, чи она вступить рішучо проти напасників. Тимчасом п. Таранькам остає одинокий вихід чим скорше змінити місце побуту, щоби увільнити ся від грізної облоги сфанатизованого жидівства.

— **Хто уживав товарів з маркою У. П. Т.,** причиняє ся до піднесєня поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу.

— **Воєнні приготовленя Росії.** Відєнська „Die Zeit“ помістила в недільнім числі статю про воєнні приготовленя Росії. В сій статі межє іншими читаємо: Росія готовить ся вельми скоро вжє від пів року, але в найбільшій тайні. Подробиці заряджень військової російської управи не доходять до прилюдного відома, а се з причини незвичайно строгої цензури і замкненя границь. Мимо сєго однак появляють ся вїсті, в яких яєно видно, що російські приготовленя переводять ся в більшій мїрі, чим доси загалом догадувано ся. Російська військова управа старає ся передовсім о піднесєнє мирової стони своїх війск. В західних війскових округах зібрано армію, яка перевишєє звичайний мировий стан о 300.000 жовїрів. Армія ся числить отже пів мїліона жовїрів. Польських резервістів відцфановано з західних губерній і вислано до казанської і самарської губерній, частину на Сибір, а навіть на монгольську границу. Рівночасно зі скріплюванєм війск, скріплює Росія незвичайно скоро всі твердинї в Конгрєсївці і на Волині. Східну сторону варшавської крїпости получєно за посередництвом нововибудованих твердинь зі Згєжом, а західну з Модліном, через що утворєно замкнений трикутник твердинь, оруженних в понад 2.500 гармат і понад 100.000 жовїрів. Також крїпости Гродно і Ковно заобємотрєно обильно в оружє, амуніцію і жовїрїв. Задачаю тих твердинь є здержати можливий похід нїмєцких війск. Одну з найсильніших російських крїпостей, Берєст Латовський перемєнено тепєр в операційну основу і осєредню збірну точку. Навіть перебудовано і відновлено перєстарілі крїпости Дубліна і сильно скріплено при помочи земних твердинь. Важна узлова стація російських зєлізниць Ковель перемєнена в сильний крїпостний табор, а тимчасорї крїпости Луцка і Ковна на Волині значно розширено і скріплено, при чїм заосмотрєно їх в величєзні запаси воєнних матеріалів. Скріплено також становища Дубна, і місцевини Крєменєць і Острог на Волині, які вельми сильно укріплено. Рівночасно також пороблено великі воєнні приготовленя здвож румунської границі. Вибудовано сильні полєві шанці під старими крїпостями Бєндєр і Рашків, а під Дубсарями устанєлено батєрії, які мають унеможливити ворогові проби перєступленя Дїєстра. З величєзним старанєм заняли ся також будовою і безпекою зєлізничних шляхів і важніших доріг. Вельми сильно скріплено позиції під Рожїщами, Сарнами, Жмеринкою і Доролуськїм, які служать до оборони зєлізничних шляхів. На зєлізничних двірчях нагромаджєно много шид, побільшено шляхи і пороблено приготовленя до полєшї війскових перевозів.

В польськїм Королївстві над самою галицькою границєю, напроти Кракова, будують великі укріпленя (шанці), які будуть заосмотрєні сильно в артилерію. Окрема комісія

розглядає пляни перебудови укріплєнь Києва. Зєлізничні заряди одержали приказ поробити всякі приготовленя, щоби на випадок потреби можна було на даний знак згромадити в певних місцях возові п рки. Важніші зєлізничні стації остають вжє під наглядом військовим. Границну сторожу скріплено лїнієвими військами. З незвичайним поспїхом громадять військові власти живність, амуніцію, лікарські середники, зимову одєжу, обуви і т. д. Всі твердинї заосмотрєно в запаси на шість місяцїв, а Литовський Берєст і Варшава навіть на значно довгий час. Пороблено також дуже великі замовленя на консерви, сухарі, сїно, овєс і т. д. з найкоротшим рєчїнцем достави. В Нїмєччині замовлено 300 тягарових самоїздів з рєчїнцем достави до дня 1. марця. Всі фабрики амуніції в державі працюють днями і ночами. На зєлізничних двірчях, положєних дальше від границі, побудовано парові пекарні, нагромаджєно великі скількості шатєр, дерева, вугля і т. п. Побільшено також мостові паркї. На цілім просторі величєзної російської держави кипить горячкєвоє приготованє. Між тим урядова Росія впевняє безнастанно — про свої мирові змаганя.

— **Чума в Росії.** У верєсї 1912. р. стверджєно на полудни Росії випадки занедужаня на чуму і мимо сєго, що примінювано „енєргїчні середники“, пошєсть ширить ся, займаючи хоча звільна, що раз більший простір землі доньських козаків. На борбу з пошєстїю призначило правительство много грошїв, а також вислало відповіднє число лікарів; кілька лікарів і осіб в помічниках згинуло в борбі з пошєстїю, але здержати єї в ширєню не було змоги. Стверджєно лише, що недугу приносять в тих степових краях сусля, яким виповіджєно також безоглядну війну, примінюючи відповідно до условин, або затопленє нор, або також видусєнє укритих в норах суслів при помочи сірки. Тому, що за нищенє суслів визначєно нагороди, мешканці ловлять також звїрята в сіті, обтинають їм лапки і заносять їх до урядів як докази. Тепєр заборонєно се робити, тому, що се також може стати ся причиною зараженя. Будь що будь чума, яка доси була лише в Азії, перєступила вжє Ураль. Через місцевини навіщені сєю пошєстїю переходить зєлізниця (Царїцїнська), що саме збільшєє можливість розширєня пошєсти.

— **Перєсиленє в кривківськїм театрі.** В наслідок тяжких економїчних відносин, які настали останними часами з причини політичних неспокоїв в Європі, а також в наслідок великої конкуренції кінотеатрів, які не минули й Кракова, настало в кривківськїм міськїм театрі перєсиленє. Директор сєго театру Сольський уступив. Оноді відбуло ся засіданє театральної комісії, на якій прийнято рєзїгнацію п. Сольського.

— **Царське „помилуванє“.** Начєрк помилуваня в причини 300-лїтї династїї Романовів припоручєно обробити комісії під проводом Булігіна, звєсного реакціонїста і творця начєрка „дорадної думи“, зложеної до архїва під вапором революційного руху. Начєрк про помилуванє представляє ся в головїнших точках вельми замітно для царату, ось як: Що до печатних злочинів має ся зновї приміняти помилуванє. Справи порішені судом і такі, які находять ся ще в слідствї має ся зовсім застановити. Що до політичних справ менші мають бути застановлені, а в поважніших справах має наступити скорєнє рєчїндя (з каторги без рєчїндя — на двадцятьлїтню каторгу), а з сєго має ся виняти всі ті, які чи то посередно, чи безпосередно є терористичні. Крім сєго помилуванє має бути приміненє до засуджєних в адміністратійній дорозі, але також не до всіх. Ту також мають бути виключєні ті, які загалом, пієля опїнії департаменту поліції, є поважними злочинцями і лише для ріжних оглядів (грєба читата: для недостачі доказів їх вини) не могли бути віддані під суд. Іншими словами: кого случайнє і не знати за що вєслано чи то адміністратійно, чи на основі судового засуду — сєй будє „помилуваний“, а всіх інших вязнів помилуванє не досягнє.

— **Жертви готівкою** не звільняють нікого від обовязку жаданя купонів У. Т. П. і уживаня товарів з маркою У. Т. П.

— **Проти кінотеатрів.** Недавно появиля ся брошура проф. К. Брунера, цензора берлінських кінотеатрів, в якій виказує автор в вельми переконуючий спосіб, що кінотеатр став ся щораз більше причиною здичїня широким

верств великоміського населення. Проф. Брунер порівнює вплив кінотеатру з впливом книжок, театральних вистав, відчитів, шкіл і ріжних наукових курсів і доходить до висновків, що завдяки своїм особливим феноменальним середникам впливу, кінотеатр побив зовсім всі інші впливи на широкі маси і що більше основно підкопав додатний вплив тих світлових середників. На жаль, кінотеатр завів тих, які надіяли ся, що він буде першорядним сівачем просвіти і знання, тимчасом опинивши ся в руках спекулянтів пішов кінотеатр на службу найнижшим людським інстинктам, приодівши при тім театральну маску кримінальної "драми". В наслідок обмежень цензури підставлено тим драмам гей би моральні змагання: нагороджена чеснота, покараний злочин, але взявши під увагу, що ся чеснота гине, немов капля, в мори злочинів, остаточна послідовність тих пантомім — привичаєне до злочинів, поданих в найпоганішій виді. Найбільшу вину в тій мірі носять фабрики кінотеатральних фільм, яких є в Європі і Америці коло 50. Они то видумують що найгірше і заосмотрюють своїм товаром посередничі випозичальні, які щойно розсвляють фільми до поодиноких кінотеатрів. Останніми часами зачинає входить в моду відтворюване діяльної хроніки поліції: напади і лови париских опришків, а в Берліні оголошує якийсь кінотеатр сензацію дня: авантурниче житє Штервікля, небезпечного злочинця, якого недавно зловлено. Також рекламує в Берліні оден підприємець свій кінотеатр ось як: "В пятницю вечером програма повна не звичайних несподіванок. Кождий з видців може вишити безплатно тільки пива, кілько лише схоче і т. п."

— **Кого ще помилюють в Росії?** З нагоди ювілею Романових помилувано кількясот поліціантів (!) і висших поліційних урядників, засуджених за злодійства (!), розпусту (!) і нелюдяність супроти арештованих.

Оповідки.

— **З Городенни.** Загальні збори філії Укр. педагогічного Тов-а в Городенці будуть 1. лютого о 8. год. по пол. в салі "Народного Дому". На дневнім порядку: Розв'язанє філії і основанє кружка У. П. Т. ім. Т. Шевченка. З огляду на се, що сей кружок буде вести укр. прив. гімназію в Городенці, просить ся всіх прихильників гімназії прибути на ці збори і вислати ся в члені кружка.

Того самого дня о 5. год. по пол. буде в салі "Народного Дому" велика том боля. 1000 люсів виграє. Дохід (по 20 сот. люс) на гімназію. До виграва між иншим кури, гуси, качки, пантарки, голуби, крилики і т. п. Прихильників гімн. просить ся далі зголошувати фанти.

Того самого дня о 8. год. вечер устроює філія тов. Учит. Громада вечерниці з танцями в салі "Народного Дому". Вступ 1 К від особи. Стрій звичайний. Всякий люксеус виключений. Буфет у власнім заряді. — *Комитет.*

— **Виділ філії "Р. Т. П." в Калуши** повідомляє всіх членів, що дня 2. лютого відбудуть ся о год. 2. з полудня в салі "Народного Дому" в Калуши надзвичайні загальні збори в справі переміни "Філії" на "Кружок" "У. П. Т.", після вимогів нового Товариства у Львові. З огляду на важність справи просить Виділ всіх П. Т. Членів місцевих і замісцевих, а передовсім Пов. Священство і Учительство о численну співучасть. За Виділ філії Р. Т. П. в Калуши: *П. Курієвца*, голова, *М. Таранько*, член Виділу.

Всячина.

— **Одяг огріваний електрикою.** Берлінський тижневник "Echo" пише, що в електричній техніці удало ся недавно найти нове інтересне праміненє електричної енергії: при помочи окремої, невеликої батареї, прикріпленої до одягу, який є надітий на чоловіці, досягає рівномірне і постійне уділюване тому одягови тепла. Такий винахід, очевидно, найде велике праміненє і може бути користний в багато случаях, так на пр. при подорожованю в зимі самоїздами, в залізничних спальнях, де чисто парове огріванє виставляє подорожних на перестуду, для недужих, які мусять довго лежа-

ти на свіжійм вездусі, при подорожах фірою в зимі і т. д. Крім сего дуже можливе, що такий електричний одяг буде хосенним для летників, які піднімають ся в високі воздушні простори на літаках. Праміненє електрики захоплює з кождим днем все нові і нові області.

— **Цвіти з полудня.** Кожді мясниці потребують много цвїтів, не пичаючи про се, що в зимі они не цвять. Нема їх у нас, треба отже спроваджувати з Рівієри. Через цілу зиму, а властиво вже від жовтня до мая, спроваджують європейські міста цвїти з Рівієри. Посилки цвїтів з полудневої Франції до Відня, Петербурга, Москви і до німецьких міст перевозить ся скоро на основі межинардної умови і тарифи. Крім Нікеї і Канне, беруть в висилці цвїтів величезну участь також місцевини Антібос, Олікулес, Гайрес і Тульон. В париских галях продавано вже перед кількома літами величезне число цвїтів, а імерво за 12 міл. франків, з сего за 4 міл. з полудня. За два мілїони тузїнів рож заплатаєно в однім році 1.2 міл. фр., за шість мілїонів тузїнів гвоздиків коло двох мілїонів фр., а за шість мілїонів китвдє фїялків 400.000 фр. Від кількох літ зріс значно вивіз тятих цвїтів з полудневої Франції. Перед менше більше 10 роками вивозив вивіз цвїтів 7.128 тон, з чо-го одна третина припадала на Париж, а прочі на заграницю. В зимі 1911/12 р. вивозила вага вивезених цвїтів вже понад 14.000 тон, або 140.000 метричних сотнарів, або 14 мілїонів франків. Вартість тих цвїтів вивозить коло 25 мілїонів франків.

— **Соняшне світло предметом права.** Англійський закон в сій справі каже: "Его королівске Величество установляє, що кождого року всі годивники Англії будуть посувані о годину в третю неділю місяця цвїтня о годині другій в ночи, а в третю неділю вересня будуть пофані о сю годину о тій самій порі. В оставшій часті року урядова година буде й на дальше відповідати соняшній годині". Правда що дивне право! Парлямент виступав в ролі годивника і приступав до управильнюваня годивників! Це сего не було.

— **Вершок сензації.** Оден з французьких дневників, хочачи ствердити, до якої степені "вишколила" брукова печать французку публіку в обягу сензацій, розписав анкету, який чито ваголову чи вість могли би викликати найвишчу сензацію серед населеня. З одержаних відповідей містять французкі дневники найцікавіші; отсе приміри: "Уступленє з престола цїсаря Вільгельма", "Посли зрікають ся дїет", "Мурін предсїдником Зе дневних Держав", "Фалієр убиває сокорю дверника Елїзійської палати", "Зудар літака зі звїздою" і т. п. Сї проби є вистарчаючим доказом уяви французкої публіки.

Телеграми

в дня 29. січня.

Відень (ТКБ). Палата вельмож збере ся на надзвичайне засіданє 31. с. м. о 1/2. год. рано. Буде се жалібна манифестация з нагоди смерти архіє. Райнера.

Рим (ТКБ). Св. Отець прислав пісареви заяву спочуваня з нагоди смерти архіє. Райнера.

Відень. "N. Fr. Presse" доносить, що команданти війск, розміщених над границями держави, мають доволі уділяти в виімкових случаях ревервістам відпусток під услівем, що би відпустки сї не переступали 6 прц. загального стану покликаних під оружє. Також і жовїри в діяльній службі можуть одержати відпустки, але найвишше 14-дневні.

Відень (ТКБ). Палата послів радила нині дальше над законом про пошести. Перший промовяв п. Шубрт. Коли підчас его промови війшов на салю мівістер предсїдник гр. Штірґк, пп. Трильовский, Лагодінський і Лаврук (?) зачали викрикувати проти него.

Царгород (ТКБ). Чутки про роздори серед турецького війска під Чаталджою є неправдїві.

Петербург. Начальник головного штабу Жилїньский узглядив просьбу монгольских послів, що би вислати російських інструкторів до Монголії.

Вдова по залізничім підуряднику в родині сьвященної глядає місця са-мостійної господині у сьвященника-вдівця. Адреса: Станіславів, poste-restante за оказанєм щадливої книжки ч. 584-675 В. 488(3)

З днем 1. лютого с. р. отвірає господарско-торговельна спілка

"Злука"

склад рільничих знарядів, всякого рода добірного насіня, штучних навозів і т. д. в Станіславові ул. Галицка.

Братя Хлібороби Станіславівщини, купуйте все, чоґо Вам треба, тільки в "Злуці" — бо в тім Ваша користь!!

491(10)

РІНО "КОПЕРНИК"

Sans-Rival

ул. Коперника ч. 9 у Львові.

Представлена відбувають ся щоденно від год. 4 до 11. В неділі і сьвята від 3 до 11.

— Добірна програма. —

489

Поручаємо книжку: *О. Стефан Білінський: "Матеріалістичний світгляд в кругах шнїльної молодежи, его причини і наслідки"*. Цїна 50 сот. (почтова оплата 5 сот.) Набувати можна в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові, Ринок 10, або у автора, катехита гімназії в Жовкві. Чистий дохід на "Ювілейну Захоронку ім. о. Маркіяна Шашкевича в Яворові".

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені г рубим друком. Години нічні від 600 вечером до 550 рано означені підчеркненєм чисел минутних.

Вїзїз зі Львова
з головного двірця:

До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:05§, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.
*) до Ряшева, §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.

До Підволочиск: 6:10, 10:35, §2:16, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13.
†) до Красноґо. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Черновець: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55*, 11:00.
*) до Станіславава, †) до Коломиї. *) до Ходорова кождого пошердного дня перед неділю і сьвѣтом.

До Стрия: 6:00, 7:30, 10:02 §), 1:45, 6:50, 11:25. §) Від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і рим.-кат сьвѣта.

До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56.
До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35* *) до Рава рускої (лише в неділі).

До Яворова: 8:40, 5:45.
До Підгазць: 5:55, 4:53.
До Стоянова: 7:55, 6:00.

з двірця "Львів-Підзамче":

До Підволочиск: 6:25, 10:55, 2:29*), 2:42, 3:07†), 9:01, 11:30.
†) до Красноґо. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Підгазць: 6:09, 1:21*), 5:15, 10:40§). *) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

До Стоянова: 8:12, 6:17.

з двірця "Львів-Личаків":

До Підгазць: 6:28, 1:40*), 5:36, 10:59§). *) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красноґо відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславава відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

з головного двірця:
До Брухович: що дня: 6:02,

Брошуру:
Йосиф II. чи Ян Казимир?"
(з нагоди сьвяткованя мнимої 250-літної річниці естования Львівского Університету).
можна набути в Адміністрації "Руслана" і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Асекуруйте своє майхо від огню в "Дністрі"!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, що би на случай пожежі не понести страти, бо достаток однинці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекурувати ся тільки в руснім товаристві взаїмних обезпечєнь **"ДНІСТЕР"**

Нема жадного иншого руского тсвариства асекураційного, тільки один **"ДНІСТЕР"**

"ДНІСТЕР" рахує найдешевші оплати заобезпечєня селянських будинків.

"ДНІСТЕР" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вивозить зворот 10%.

"ДНІСТЕР" оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителей.

"ДНІСТЕР" дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекурувані в "ДНІСТРІ" можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту "Дністер".

Власні фонди "Дністра" вивозять з кінець 1911 року 3,353,305 корон.

"ДНІСТЕР" приймає обезпечєня на жите у всіх догідних комбинациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, пенсії).

В "ДНІСТРІ" можна обезпечати від крадежи з вломом дважимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса "Дністра": Товариство взаїмних обезпечєнь "Дністер" у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Вїзїз до Львова
на головний дворець:

З Кракова: 2:22, 5:45, 7:25, 8:50, і 10 10:05, 1:30, 2:00§), 5:40, 7:25†), 8:25, 9:50.
*) в Тарнова, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня, †) з Мшани 15/6 до 30/9 включно щодня.

З Підволочиск: 7:20, 11:30, 1:50 §), 2:15, 3:05, 10:30, 10:48†)
†) з Красноґо, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Черновець: 12:05, 5:15 §), 5:45†), 7:40, 10:25*), 1:35, 5:52, 6:26, 9:34
*) зі Станіславава, †) з Коломиї, §) до Ходорова кождого сїдуючого дня по неділі і сьвѣті.

Зі Стрия: 7:28, 11:40, 4:25, 6:45, 10:19 §). 11:00 §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділі і рим.-кат. сьвѣта.

З Самбора: 7:50, 9:55, 2:10, 8:30
Зі Сокаля: 7:10, 1:25, 7:37
З Яворова: 8:12, 4:20
З Підгазць: 11:10, 10:20
Зі Стоянова: 10:01, 6:30

на дворець "Львів-Підзамче":

З Підволочиск: 7:01, 11:11 1:30*), 2:00, 5:10, 10:12, 10:31†)
†) з Красноґо, *) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Підгазць: 7:26*) 10:49, 6:29*) 10:01, 12:00§) *) в Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.

Зі Стоянова: 9:21, 6:11

на дворець "Львів-Личаків":

З Підгазць: 7:08*), 10:31, 6:11*), 9:41, 11:43§) *) в Винник, §) з Винник в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красноґо відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславава відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

на головний дворець:
З Брухович: що дня 6:55.